

Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér aora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Földes Ede
könyvkereskedése
Bethlen-utca 2. sz. alatt,
hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronáért kapják.

Választások.

Még javában folynak országsszerte a képviselőválasztások; még ma nem lehet a számszerű eredményt konstataálni: de vannak oly tapasztalatok vármegyénkben és országsszerte, melyek beigazoltáknál és fontosságuknál fogva megérdemlik, sőt, mint a közügyre tartozó tények, megkivánják már most a megemlést és érdeklődést.

Országos tanubizonyosság szól már eddig is a szabadelvű politika győzelméről. Nem hitte el senki azon megtevésztésre czélzó jelszavakat, melyek a magyar politikai élet vezérét egy s más tekintetben egyoldalú irányzattal gyanúsították. Széll Kálmán minden kétségen felül álló liberalizmusát, nagyszabású politikai aktivitását és sikereit tüntetéssel ismeri el és méltányolja az országos közvélemény nagy része.

Országos tanubizonyosság szól már arról is, hogy az általános politikai gondolkodás kedvezően megváltozott. Az okok fejtegetését más alkalomra hagyjuk; most csak annyi tapasztalatot jegyezzünk fel, hogy jelöltek és vezérferfiak első sorban, sőt némelyik kizárólagosan a közgazdasági állapottal, ennek kedvezőbbé tételére szolgáló eszközök vitatásával foglalkoztak. Általánossá lett valahára az a meggyőződés, hogy nemzeti tekintély, hatalom, kultúra mind az igazi erőt, a vagyonosságon alapszik. Ezen fundamentum nélkül csak légváraink lesznek, melyekkel kénye-kedve szerint játszadozik a nemzetközi politika minden szellőfúvása.

A képviselő-jelöltek most is azon foglalkozás-nemekből kerültek ki, mint egyébkor. Legtöbb köztük a gazda és ügyvéd. Kereskedő és iparos még mindig kevesebb, mint hogy a nemzetgazdaságnak ez a két fontos ága elég közvetlenséggel és nyomatékosan képviselve lehetne. Volt azonban a jelölteknek egy fajtája, melyről annál inkább meg kell emlékeznünk, mert kiváló elő-

szerepettel tüntettek ki vármegyénket szereplésükkel. Olyan embereket értünk, akik soha közügyekkel nem foglalkoztak; akik vármegyénk ügyeit, lakosságát nem ismerik; csak a választások előtti napokban felkerekednek, s ahol egy kis zavart vesznek észre, ott a bizalomra való minden alapos igényük nélkül egyszerű korteskedéssel kalózkodni akarnak. Ha kísérletük nem sikerül; ha meglepetést nem tudnak a választásra nagy titkon előkészíteni: akkor tovább állnak, hogy a szomszéd kerületben próbáljanak szerencsét. Ezek a politikai vigécek, kiknek tökéletesen mindegy: hol? kitől? mi alapon? csak hogy valamiképpen mandátumhoz jussanak. De annyi is igaz, hogy szereplésükre csak ott — találnak kedvező talajt, ahol akadnak egyes kisebb nagyobb érdekcsoportok, kik nem a kerületnek, hanem a maguk számára szeretnének képviselőt választani; a hol kellő tájékozottság és egyetértés hiányában a jelöltek közt való válogatás, ingadozás volt észlelhető.

Ezen ingadozás, sőt komoly ügyekben, komoly emberekhez nem illő kapkodás között előkelően válik ki Nagyenyed városa és kerülete választó-polgárságának nyugodt, egyetértő és következetes magatartása, melylyel képviselőjének egyhangú választást biztosított. Már a programbeszéd alkalmával oly lelkesen nyilatkozott meg különösen NagyE-nyed polgárságának tüntető ragaszkodása, hogy eleve meghíusított, csirájában elfojtott minden más kombinációt. Ezért az erényeért, hogy a közügyekben való buzgóságot a legszebb jutalommal, az általános bizalom és szeretet jutalmával tüntette ki, hogy, ha egyszer bizalmára méltó egyént talált, annak a zászlóját erősen és hiven tartja kezében; hogy nem engedi a városunk és társadalmunk ügyeinek szerencsés fejlődése érdekében égetően szükséges egyetértést megzavarni: ezért az erényeért tisztelettel üdvözlöljük városunk polgárságát; és ezen győztes tulajdonságai előtt hódolattal hajtjuk meg Török Bertalan lobogóját.

L. I.

Egyhangulag választott országgyűlési képviselők vármegyénkben:

Török Bertalan sz. p. a nagyenyedi,
Mohay Sándor sz. p. a gyulafehérvári,
gr. Bethlen Sándor sz. p. a marosújvári,
Szőcs Pál sz. p. az alvinczi kerületben.

**Dr. Werner Gyula sz. p. a magyar-
igényi kerületben nagy többséggel képviselővé választott.**

Választások előtt.

Szalánczy Lőrincz, az alvinczi kerület választási elnöke, súlyosabb természetű zuzódás folytán a választást nem vezethetvén, Benedek Károly helyettes elnök bizatott meg, kinek helyébe Horváth Miklós vm. főszámvevőt nevezte ki helyettes elnöké a központi választmány elnöksége.

A központi választmány f. hó 5-én gyűlést tart a képviselőválasztások eredményeinek tudomásul vétele s további intézkedések végett.

A magyar-igényi kerületben dr. Horacek Imre, a néppárti jelölt, belátván törekvése tarthatatlanságát, elhagyta a hálátlan terrenumot; ellenben dr. Reiner Zsigmond budapesti háziúr a szabadelvűpárt színezete alatt kedvezőbb kilátásokra vélt tekinthetni s úgy gondolta, hogy jó lesz hirdetni, éppen dr. Werner Gyula ellenében, hogy Széll miniszterelnök Reiner urat támogatja. Ez a vidám kis felületési kísérlet azonban nem volt eléggé jól kieszelve, mert az erről értesített Széll Kálmán miniszterelnök a következő távirattal szegte szárnyát a fellengző híreskénnek, Csiky János zalathnai róm. kath. főespereshez intézve:

„Hozzám intézett kérdés folytán tudatom, hogy az a híresztelés, mintha én Werner Gyula ellen bárki mást s így egy Reiner Zsigmond nevű urat is támogatnék, nem felel meg a valóságnak. A szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága és én, a párt vezére, Werner Gyula ur megválasztását ajánlottuk és óhajtjuk.“

Még egy másik híresztelés is hiába való volt, az t. i. hogy Werner a románok elleni kifakadásokkal telt beszédet mondott volna a képviselőházban. Ez állítást azonnal megczáfolták beszédének eredeti szövegevel, mi, természetesen, jó hatást tett Bucumban, ahol ezt terjeszteni próbálták.

Dr. Ebergényi Sándor, a bányavidék e kiváló buzgalmu szülöttje, szept. hó 29-én tartotta meg Abrudbá-

TÁRCZA.

Kortés nóták.

Kortés-nótáktól visszhangzik egész Magyarország. A berkek dalos madara elhallgatott, valamint a pásztor tilinkója is a berek oldalán. A szerelmi dalok ideje egyelőre lejárt s bekövetkezett a politikai költészet szezonja bőventermő vadvirágával, szaró tövisével egyrészt, másrészt magasztaló lelkesítéseivel. Soha sem lehetett hiúni, hogy annyi politikai költő létezik Magyarországon, mint amennyi most termett egyszerre Kárpátoktól az Adriáig. A kortesversek tömkelegében természetesen vannak az igaz lelkesedés kifejezői is, amelyek ha nem is magasan szárnyalók, de a benső meggyőződést tolmácsolják. A legtöbbben a gunyolódást, még pedig nem is az izléses gunyolódást találjuk meg, ami különben nem is csodálható ebben a kortesvilágban, amikor nemcsak versekkel szurkalják meg egymást az emberek, hanem néhűt a botok is működnek a koponyákon. Egyébként — azt hisszük — nem volna fölösleges dolog, a kortesverseket, amelyekben a néplelek annyiféle alakban nyilatkozik meg — az egész országban összegyűjteni! Mi a magunk részéről egy kis szemlét tartunk a kortesvers-irodalom mezején s a gyűjteményből adjuk az alábbi mutatványokat:

Jászberényben, — hol a választási küzdelem talán a leghesevőbb — sok, szép lelkesítő Apponyi-párti választási nóta van a nép ajkán, melyek közül lenyomatjuk a következőket:

Virulni kezd a szabadság,
A jog, törvény és igazság,
Apponyi Albert a napja,
Jászberény meg a csillagja.
Éljen Apponyi!

Ó, kit nem vakít rangkórság,
Nem szédit meg a méltóság,
Nem nyügz le a magasság,
Jelszava csak a szabadság.
Éljen Apponyi!

Mint a napot fenn az égen,
Ugy ismerünk téged régen,
Melegitesz, lángra gyujtasz,
Ékes szóddal világitasz.
Éljen Apponyi!

Kassán, ahol Beöthy Ákos megválasztása bizonyos, a következő nótát éneklik a derék kurucok ivadékai:

Igaz férfi, hires ember
Lészen a mi követünk,
Akit régen, igaz szívből
És lélekből szeretünk,
Ki nem czudar, kinek szíve helyén van,
Beöthy Ákos lesz követünk, az úgy van.

Felderül majd, kipirkad még
Egy szebb kor fény sugarára,
Hozva derűt s boldogságot
Az elhagyott hazára;

Beöthy Ákos ragyogó nap mi nekünk,
Abczug labancz! Ó lesz a mi követünk!

Budapest székesfőváros minden kerületében minden pártnak szintén megvannak saját kortesnótái. A budapesti IX—X. kerületben a tiszta választásokra való tekintettel a Tompa-párt hívei ezt a nótát dalolják:

Nem kell nekünk bankett, szivar,
Sem atpártolt bús, gyászmagyar.
Springer Franczi nem kell nekünk,
Tompá Antal a követünk,
Éljen Tompa a követünk,
Éljen a haza.

Esztergomban a volt népszerű képviselő, Frey Ferencz ellen nem tudnak ellenjelöltet állítani, azért éneklik a Frey-pártiak:

Busul a „nemzet“ a Frey választásán,
Bőkezű kortes nincsen a tanyáján.
Busul a „nemzet“, Szentgyörgymező s Tabán
S zokogva mondják: „Pénzt se kapunk babám!“
Kortestanyáknak napja lehanyatlott,
Rogyásig inni, „nemzet“ nem kaphatsz ott!
Nem kapsz ott bort se, se „czibart“, se kávé,
Nem kapsz a voksért egy rossz szafalédet.

Győrben két jelölt áll egymással szemben, az egyik Szávay Gyula iparkamarai titkár, az ismert, az egyik másik Hilbert Károly sertéskereskedő, akiknek udvari poétáik a következő sorozatokban gyönyörködtek egymást:

nyán programbeszédét nagy közönség előtt, mely lelkes, szívélyes fogadtatásban részesítette a népszerű jelöltet. Választása f. hó 3-án lesz, remélhetőleg egyhangulag, vagy legalább is nagy többséggel.

Gyulafehérvárrt dr. Mohay Sándor, e kiváló érdemeket szerzett képviselő ellen az utolsó napokban dr. Reiner János egyetemi magántanár lépett fel.

Vizaknán Zeyk Gábor, a vizaknai fürdő emelésének érdekében oly sokat fáradozott képviselőjelölt ellenében négyen próbálkoznak.

Egyhangú választásokra a következő kerületekben van kilátás: Abony: Gulner Gyula államtitkár. Alvincz: Szócs Pál. Ákosfalva: Légrády Károly. Balavásár: Kabos Ferencz. Battonya: Babó Lajos. Bács-Álmás: Latinovics Géza. B-Hunyad: Barcsay Domokos. Báránd: Ilyés Bálint. Besztercze: Fluger Károly. Betlen: gr. Bethlen Bálint. Békés-Csaba: Zsilinszky Mihály államtitkár. Bonyhád: Perczel Dezső házelnök. Bogsán: Avramesku Pachonius. Budapest: III. ker. Darányi Ignác miniszter. Csáca: Hieronimi Károly. Csáková: Mayer Károly. Csáktornya: Wlassics Gyula miniszter. Déva: Barcsay Kálmán. Dicső-Szent-Márton: Apáthy Péter. Diósd: Sámuel Lázár. Dobra: Lázár Árpád. Duna-Keszeli: Tarajossy Sándor. Duna-Vecse: gr. Benyovszky Sándor. Edelény: Ragályi Béla. Enying: Purgly Sándor. Erzsébetváros: Issekutz Győző. Élesd: Telegdi József. Fehér-Gyarmat: Luby Géza. Fehértemplom: Szivák Imre. Felső-Eőr: gr. Erdődy Gyula. Gernyeszeg: gr. Teleki Samu. Gölnicz-bánya: gr. Csaky Lajos. Gyalu: gr. Eszterházy Kálmán. Gyoma: Barabás Béla. Gyöngyös-Pata: Biró Lajos. Hajdu-Nánás: Rákosi Viktor. Homonna: gr. Andrássy S. Huszt: Nyegre László, a képviselőház jegyzője. Karánsebes: Jakabffy Imre. Keresztény-Sziget: Schwicker Henrik. Kézdivásárhely város: Benke Gyula. Kis-Szeben: Hódossy Imre. Kis-Várda: Farkas Balázs. Kolos: Bónis István. Kolozsvár: Hegedüs Sándor keresk. miniszter. Kovászna: Sándor József. Kóhalom: Pildner Ferencz. Kőrmenád: Chernel Gy. Körmezbánya: Lukács László pénzügyminiszter. Kővi: Szentiványi Árpád. Kulpin: Ivanovics Iván. Léva: Leidenfrost László. Losoncz: gr. Andrássy Gyula. Maros-Ludas: gr. Bethlen Balázs. Marosvásárhely vidéki: Dósa Elek. Maros-Ujvár: gr. Bethlen Sándor. Mád: Bernáth Béla. Medgyes: Oberth Károly. Mező-Keresztes: Sturman György. Moravicz: Manasszi György. Munkács: Nedeczey János. Nagy-Ajta: Weisz Berthold. Nagy-Disznód: Trausenfeld E. N.-Enyed: Török Bertalan. Nagy-Iklód: gr. Vass Béla. Nagy-Ilonda: Simó Lajos. Nagy-Körös: Eötvös Károly. Nagy-Kapos: Komjáthi Béla. Nagy-Szeben: Lindner Gusztáv és Bruchner Vilmos. Nádvár: Pap Elek. Oláh-

falu: Daniel Gábor, a képviselőház alelnöke. Pápa: Hegedüs Lóránt. Pozsony: II. ker. Neisidler Károly. Rigyica: Latinovics Pál. Rimaszecs: Fáy István. Sárkeresztur: Madarász József. Segesvár: Melczér Vilmos. Sepsiszent-György: Bekics Gusztáv. Sugatag: Mihályi Péter. Szabadka: Vermes Béla. Szász-Régen: br. Kemény Ákos. Szász-Sebes: Petricsevich Horváth Arthur. Szeged: II. ker. Polczner Jenő. Szent-Góthárd: Széll Kálmán miniszterelnök. Szentgyörgy: Pap Géza. Szepsi: Horánszky Nándor. Székely-Keresztur: Bedő Albert. Székely-Udvarhely vidék: Ugron János. Székely-Udvarhely város: László Mihály. M.-Sziget: Lator Sándor. Szilágy-Cseh: Neményi Ambrus. Szobráncz: Tomcsányi László. Tapolca: Hertelendi Ferencz. Teke: gr. Bánffy Miklós. Terebes: gr. Andrássy Tivadar. Técső: Rétyi Mihály. Téth: Fischer Sándor. Tittel: Zakó István. Trencsén: Baross Jusztin. Udvard: Feszi Béla. Ujbánya: Ruffly Pál. Vágbesztercze: Zsámbokréty Emil. Vidombák: Schmidt Károly. Vissó: Nagy Ferencz államtitkár. Zichyfalva: gr. Karácsonyi Jenő. Zólyom: Kiss Pál államtitkár. Zsolna: Szmalovszky Valér. Zombolya: gr. Csekonicz Gyula. Biztos a többsége br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek Temesvárt, továbbá Plósz Sándor igazságügyi miniszternek Baján.

Képviselőválasztás Nagy-Enyeden.

Folyó hó 2-án a reggeli órákban még semmi sem jelezte, hogy fontos, sőt ünnepies nap virradt fel városunkra. A nyugalom és csend az egyetértésnek az egyhangú választásnak kilátásait mutogatta.

Nyolcz óra felé azonban már élénkesség mutatkozott a lobbogókkal ekesített városába előtt. Ünnepi ruhába öltözött polgárok gyülekeztek legszebb alkotmányos joguk gyakorlására.

A választásra berendezett közgyűlési teremben nyolcz óraker megjelentek: Nagy Lajos tanár választási elnök, dr. Bocz József helyettes elnök, Balogh Ferencz jegyző, dr. Garda Kálmán helyettes jegyző. Nagy Lajos elnök megnyitván a választó-eljárást, néhány szóban üdvözlő és nyugodtságra, mérsékletre inti a választó polgárokat. Majd beveszi az esküt a kiküldött bizottság tagjaitól s felhívja a jelenlevőket, hogy a törvényben megállapított fél óra alatt jelöltet ajánljanak. Ifj. Winkler János tizenöt választó polgártársával együtt aláírt ajánlatban képviselőül ajánlják Török Bertalan-t, a nagyenyedi kerület szabadalmú-párti volt képviselőjét. Az ajánlatot tették: Szilágyi Farkas, dr. Magyar Károly, Müller Mihály, Papp János, Uray László, ifj. Winkler János, Sándor Jenő, Scheidel József, Tóth Miklós, id. Winkler János, Reinbold Olivér, Ince Samu, Cimer József, Folyovics Sándor, Gréf János. Bizalmi férfiak jelölték meg Deli Ödönt és Lázár Istvánt.

Az erre következő felóra alatt nagy tömegben jöttek a választók a városház elé vidékről és helyből, szekéren és gyalogsorral, lobbogókkal és zeneszóval, lelkesen éltetve Török Bertalan-t.

A törvényesen megállapított fél óra leteltével, amit ágyuszó jelzett, felállott a választás elnöke és tudomásul adta a megjelent választóknak, hogy más jelölt nem ajánlatván, Török Bertalan a nagyenyedi választó-kerület egyhangulag megválasztott képviselője. Nagy lelkesedéssel fogadták ezt a kijelentést a választók, kik a maguk köréből egy tizenkét tagú küldöttséget menesztettek Lázár István kollégiumi tanár vezetésével a megválasztott képviselőért, kik Török Bertalan otthonában felkeresvén, meghívták a kitüntetően szép mandátum átvételére.

A választás elnöke szép szavak kíséretében adta át a képviselőnek a választási jegyzőkönyvet. Török Bertalan meghatóttan köszönte meg választói kitüntető meleg bizalmát; örömet és büszkeséget fejezte ki az egyhangú bizalom felett, mely nagy támogatásra fog szolgálni képviselői működésében; igéri, hogy becsületes munkássággal fogja szolgálni kerületét, vármegyéjét hazája ügyeit s ezen szolgálatában semmiféle melléktelket, csakis a hazafias szabadelvűség egyenes irányja fogja vezérelni.

Lelkes tüntetés követte a szép beszédet; s a nagy számban összegyűlt választó-közönség zeneszó és folytonos éljenzés közt kísérete otthonába népszerű és szeretett képviselőjét.

Vegyes hírek.

— **A belügyminiszter** a csekeli anyakönyvi kerületbe Belovári György birtokost, a fenesibe Cimponár Alfréd okleveles segédjegyzőt nevezte ki helyettes anyakönyvvezetővé.

— **Hymen.** Balogh Ferencz, Nagy-Enyed város derek, nagybecsűlt főjegyzője, eljegyezte Végh Katalin k. a-t, Végh István kataszteri biztos kedves, szeretetreméltó leányát. Szívöl kivánunk igaz, megérdemelt boldogságot az ifjú párnak.

— **Baleset.** Vármegyénk és társadalmunk kimagasló és köztisztelőben álló egyik tagját, Szalánczy Lőrincz fugadi nagybirtokost, baleset érte a napokban; a vonatról leszállva elesett és lábuzódást szenvedett, mely azonban remélhetőleg nem komolyabb természetű. Miután az alvinczi választókerület f. hó 2-án megejtett képviselőválasztásán a választási elnöki tisztelet Szalánczy Lőrincz lett volna hivatva betölteni jogaiba a törvény értelmében Benedek Károly helyettes elnök lépett, helyettes elnökké pedig a központi választmány elnöke Horváth Miklós vármegyei főszámvévót küldötte ki.

— **Kossuth Lajos iróasztala.** A magyar szabadság lángelkü apostolának, Kossuth Lajosnak, egy igen érdekes ereklyéjét őrzi a pénzügyminiszter. Egy asztal az, melyet Kossuth a szabadságharc idejében

A Szávay-párt kortesei így zengedeznek:

Hilbert lenne követünk,
követünk, követünk,
Erre mi csak nevetünk,
nevetünk, nevetünk,
Én a pénzét, a potyáját megvetem,
Szávay a követem.

Győrvárosi szállásokban,
Igen nagy az öröm mostan;
A sertések fejedelmét
Képviselőnek jelölték.

Máshol hiába keresték,
A szállásban most meglelték,
S most az egész sertéstábor
Egy végtelen örömmámor.

A Hilbert párt erre így kontrázik:

A kormánypart falnak esett,
Mikor választott jelöltet,
Szávay nem annak való;
De ha ló nincs, számár is jó,
Be is bizonyult.

Veszprémben a volt képviselő, Szabó Imre ellen a következő verset hozták kelendő forgalomba:

Szabó Imre hattyudala.
A faluban a legárvább én vagyok,
Engem még a Rosenthal is elhagyott.
Magyar János künn nyugszik a temetőn,
Csak Rédey borul reám szeretőn.
Ha meghalok tudom, hogy eltemetnek,
„Jó barátim“ de hamar elfelednek;

Hallom is a bucsuztató éneket:
„Kotródj innen; jól laktunk már teveled!“

A nagyvárosi kerületben, ahol Óváry Ferencz, a Balatoni Halászat Részvénytársaság elnöke az egyik jelölt, a következő kortesnóta járja:

Száz halász egy sorba
Jutott a nyomorba,
Óbele juttatta, őket koldusbotra,
Drága lett a Garda.

Száz garda egy sorba
Jutott a halóba,
Óbele megfogta,
Hordóba sózatta
És maga fölfalta.*

A kölesdi kerület volt képviselője, Pichler Győző, szónoklatai közben rendszeren a jobb lábát rezegteti, lévén neki nem két ballába. Ezért a Bernrieder-féle ellenpárt a következő nótát szerkesztette ki róla:

Gyere pajtás választásra,
Az eszedet ne bíz másra.
Nem divatos már a vikler,
Nem kell senkinek a Pichler.
Éljen Bernrieder!

Akinek a lába rezeg,
Az nem egészséges gyerek.
Az éljen, ki nem hiányos,
Éljen a Bernrieder János.
Éljen Bernrieder!

* Óváry Ferencz neve ez előtt t. i. Obele volt.

A kézdi kerületben a derek Molnár Józsiáról, a t. Ház sok vidámságot okozott Józsiásáról, irigyei ezt a verset költötték:

Volt nekünk követünk,
Józsiás volt neve.
Mindem jót megígért,
De semmit sem teve.
Ha beszélt Józsiás:
A t. Ház nevéte,
Mert a beszédének
Se farka, se füle.

Nem jó reá bizni
Kecskére káposztát,
Molnárra se bizza
A gazda a buzát.
Józsiás, a molnár,
Csak a vám után jár,
Egyszer ígér lisztet,
De mindig vámot vár.

Pázmádon a néppárt jelöltjéről nótaszóban mondanak el ily diszkrét dolgokat:

A Horváthnak nincs nadrágja,
Betette a zalogházba.
Azért akar követ lenni,
Hogy nadrágot tudjon venni.
Éljen Tallián!

Nagyváradon, hova állítólag a generális nem tudott egy trafikot kieszközölni:

Tisza Kálmán busul
A rózsabokorban,
Hol „deszkakerítést“
Dudólt hébekorban.

mint pénzügyminiszter használt. Akkoriban a régi kamara épületében állott, honnan később a pénzügyminiszter palotájába, a számvevőség II. hitelügyi csoportjának osztályába került. Az asztal fenyőfából készült, régi divatu, nehéz faalkotmány. Laky Kálmán min. tanácsos mintegy negyven éven keresztül használta, nyugalmába vonulása után Kovács Gyula dolgozott rajta, aki is mintegy két évvel ezelőtt kijavíttatta. Az íróasztalt azután Dvorzák Alajos számtiszt örökölte, ki hivatalos teendőit most ezen végzi. A nagybecsű ereklyét most Nyírák Ede pénzügyi főtanácsos, az osztályfőnök, megillető helyre, a Kossuth-ereklye-muzeumba akarja helyezni.

— **Nagy-Enyed város tanácsa** felhívja a város területén tartózkodó 1848/49-iki honvédeket, az 1848/49-iki honvédek özvegyeit és árváit, hogy összeírás végett bizonyítványikkal a városi főjegyzői irodában október hó 6-áig jelentkezzenek.

— **Elgázolás.** Elmúlt szombaton reggel helybeli Fodor Sándor oly szerencsétlenül gázolt el tehénszekerével egy iskolába igyekvő szegény gyermeket, Jager Gavrilla kövezőmester 2. elemi o. f. leánykáját, Zsuzsikát, hogy jobb karja eltörtött. A rendőri vizsgálat folyamatban van s hinni akarjuk, hogy a gondatlan ember példás büntetést kap, mert az mégis hallatlan vigyázatlanság, hogy valaki csendesen ballagó teheneivel iskolás gyermekeket gázoljon el nyílt utcán!

— **A betegsegítő pénztárak felülvizsgálata.** Széll Kálmán belügyminiszter folytatja a betegsegítő pénztárak reorganizálását. Több miniszteri biztos működik az ország különböző vidékein a pénztárak felülvizsgálásával. Mivel azonban a belügyminisztérium nem rendelkezik annyi hivatalkokkal, hogy minden vizsgálatot a központ végezzen, a belügyminiszter rendeletet küldött most a törvényhatóságoknak, hogy saját hatáskörükben intézkedjenek a betegsegítő pénztárak vizsgálata ügyében és visszaélések esetén tegyenek rögtön jelentést, hogy a minisztérium azonnal megtehesse a megtörő intézkedéseket.

— **A rabipar korlátozása.** Plósz Sándor igazságügyminiszter, engedve a kisiparosok sokszor hangoztatott kérésének, mint már említettük, elhatározta, hogy korlátozni fogja a börtönök és fegyházak rabiparát. Legelőször a szegedi csillagbörtön számára vásárolt a miniszter nagy földterületet, hogy a rabokat az ipari foglalkozás helyett a földművelésre szorítsa. Ezután a váci országos fegyintézetben szüntetik meg az ipari műhelyeket, ahol eddig korlátlanul üztek különböző iparágakat. Az igazságügyminiszter Vácra és környékén nagyobb földterületet vásárolt a rabok kertészeti és gazdasági foglalkoztatására.

— **A renitens Luccheni.** Luccheni, királynékné gyilkosa, még mindig nem nyugodott bele sorsába. Mint Genfben jelentik, Lucchenit állandóan fegyelméletlen és rossz magaviselete miatt Didrer államügyész, a börtönügyek felügyelője, kilencz napi földalatti zárkára és 60 napi magánzárkára ítelték.

Elölép a pinczér
S mint hetyke hőszinczér,
Fog öltöt, kalapot
S nyújtja az étlapot.
„Tessék kóvér pontyot,
Öt bihari pontot . . .
Az olaj friss rajta,
Kaviár jó fajta!”
Mordul a generál,
Pinczér megretírel:
„Minek emlegeti?
Más neve van neki!”
Kaviár ringerli
Generált ingerli;
Ki mindig trafikált,
Eltussolt trafikát.
Nem használ dementi,
Semmi meg nem menti!

De talán ezzel azután elég is lesz öt esztendőre. Amint látjuk, ma is, mint az azelőtti választások alkalmával, legtöbb a gunyoros, az egymás jelöltjét ócsárló verszet, ami most, a tiszta választások korszakában is valószínűleg alkalmat adott és ad némi folytonossági hiányok előidézésére. Ezeket a csufoló verseket a választások után különben nem veszi senki komolyan az izgalmak elmúltával, bár nem lehet tagadni, hogy nem egyszer egy-egy kortesvers volt az oka egy-egy jelölt bukásának. Hát azután mi lesz a kortesvers-író poétákkal? Öt évi hallgatásra lesznek kényszerítve, ami nem kis dolog egy poétának, különösen fűzapoétának. Kobzukat belepí a pókháló s ők valószínűleg rendes polgári foglalkozásra adják magukat. Öt év múltán újabb alkalmi költők születnek, mert ez a faj kirihathatlan.

— **A világ legmagasabb lakóháza** most épül New-Yorkban, a Broadway és a 33-ik utca sarkán, a New-York Herald szerkesztősége mögött. Hármincz emeletes és 739 méter magas lesz ez a rengeteg épület, melyet a Mutual biztosító-társaság építtet 13 millió korona költséggel. Eddig a 29 emeletes és 116 méter magas Park Row Building volt a legmagasabb épület New-Yorkban.

— **Nagy emberek mint kis diákok.** Régi dolog, hogy nem mindig a kitünők diákokból lesznek a kitünők emberek. Az élet olykor alapos meglepetésekkel szolgál az iskolának. Nemcsak a nagy poéták között akad sok, aki az iskolákban meglehetősen gyöngé tanuló volt, hanem a nagy tudósok között is. A halhatatlan Newton kriminális rossz diák volt, mindig az utolsó padban ült és nem is vágyódott előbbre, mert onnan kényelmesen rugdoshatta előtte ülő kollégáit, őt pedig nem rughatta senki. Pasteur, aki egyik legnagyobb jötevője lett az emberiségnek, gyerekkorában ádáz ellensége volt minden tanulásnak. Az apja kétségbe volt esve és panaszkodott egy barátjának. A fiú a szomszéd szobában véletlenül és észrevétlenül végighallgatta atyja panasztát és felszándó mulva már az elsők között volt. Különbözik roppant szórakozott ember volt és vele történt meg az, amit aztán sok mindenkire ráfogtak, hogy megfélemezett a tulajdon esküvőjéről. Ugy hozták el a laboratóriumából. Maga felesége beszélt el ezt, mikor 1892. december 27-én színte az egész világ akadémiainak küldöttei fölkerestek az ősz tudóst, hogy hetvenedik születése napján üdvözlőjek. Bilhoth, a híres sebész is az utolsó padokban töltötte tanulóéveit és egyelőre a padot operálta a penecziusával. Liebig, aki a kémiai tudományra tette, tömördek sokat szenvedett, mert mikor kijelentette, hogy vegyeszetet akar tanulni, egyszerűen kinevették és mert máshoz nem volt kedve, annyiszor elbukott, hogy az apja végre is kivette az iskolából és hogy kedvere „kavarhasson” — patikusnak adta. Szóval ő sem volt miuta-diák: amiből azonban nem következik az, hogy okvetlen híres ember lesz abból, aki az iskolában rosszul tanul.

Közgazdaság.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a késmárki m. kir. állami szövőipari szakiskola felkérésére felhívja az érdeklődő kereskedelmi és ipari pályán levő azon személyeket, akik a textíliáiban ismereteiket tovább óhajtják gyarapítani, hogy vegyenek részt a nevezett iskola által rendezendő 6 hetes tanfolyamon. A tanfolyam hallgatása teljesen ingyenes, tartama pedig f. évi november 4-től december 14-ig van tervezve. A tanfolyamon heti 35 órán át a kötés-tan, szövet-elemezés és számítás, anyag-, fonat- és szövet-vizsgálatai gyakorlatok fognak előadatni. Résztvenni óhajtok szándékukat idejében jelentsék be nevezett szakiskola igazgatóságához, ahol a részletes felvilágosítás is beszerezhető.

Az alsuthi tengeri.

Földművelésügyi miniszterünk által az utóbbi időben létesített s a mezőgazdaság érdekeit előmozdító intézmények közül alig van egy is, mely a gazdaközönség hálfáját oly nagy mértékben kiérdemelné, mint az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás. Érdekesnek érdekesebb tapasztalatokat gyűjt a növénytermelés terén s meggyőzően, gyakorlatias irányban közvetíti megfigyelésének eredményeit a „Kísérletiügyi Közlemények”-ben. Így legutóbbi számában az ország különböző helyein végzett tengeri-termelési kísérletekről számol be, amelyek eredményeiből megtudhatják gazdáink azt, a különböző talaj- és égjeli viszonyok között melyik tengeri érdemes a felkarolásra. Olvastuk az érdekes közleményt, s örömmel konstatáljuk hogy a legjobb tengeri a legmagyarabb főherceg uradalmából, Alsuthról került ki. Miként a jelentés mondja: „Korai érése és bőtermő volta miatt leginkább ajánlatos.” Mellőzve e helyen azon adatok közlését, melyek az egyes kísérleti gazdaságok leírására s az alkalmazott művelési, istálló- és műtrágyázási módzatokra vonatkoznak, kizárólag magáról az alsuthi tengeriről akarunk egyet-mást elmondani.

E tengeri-feleség az olasz eredetű pignolettonak egy javított felesége, s mint korán érő s egyszerűen bőtermő feleség, különösen a szárazabb klíma alatt, közepkötött talajon érdemel említést. Koránérő jellegét mindenütt megtartotta, ahol termelését megpóálták, s a termés mennyisége és minősége tekintetében más tengeriekkal szemben első helyet vívott ki magának. Hectoliter-sulya minden gazdaságban első helyen állt, felment a 81 kilogrammra is; a csutka és szem közötti aránya, valamennyi feleség között legkedvezőbb

volt. Érdemes a felemlítésre azon ellentálló képessége, melyet a kukorica-molylyal szemben kifejtett; amíg ugyanis más tengeri-feleségeknél a kukoriczmoly óriási pusztítást vitt végbe, addig ennél nagyobb mérvű kártételről nincsen említés téve.

Sokan hátrányának tudják be az alsuthi tengeri keményszerű voltát, azt állítván, hogy e körülmény nagyon megnehezíti feltakarmanyzását. Ez ellenvetés azonban nem állhatja meg helyét, mert ha nem egész szemő tengerit etetünk, hanem zuzottat vagy daráltat, akkor az alsuthi jobb és táplálóbb, mint bármely puha tengeri.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

913—1901. szám

Árlejtési hirdetés.

Az ezen kir. orsz. fegyintézetben 1902. évi január hó 1-től 1902. évi december hó végéig szükséges mintegy 50 métermáza olvasztott disznózsír biztosítása iránt **foljó évi október hó 30-án d. e. 10 órakor nyilvános árlejtés** fog tartatni.

Felhívának tehát mindazok, kik árlejtetni kívánnak, hogy szabályszerűen bélyegzett és a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpánzzal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat — melyben az ajánlati egységi árak számokkal és betűkkel kiírandók, és az is kitüntetendő, hogy ajánlattevő a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthő szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti — a fent kített határidőig hozzám nyújtsák be.

Az árlejtési feltételeknek meg nem felelő, vagy más irányban szabálytalan, továbbá az elkésve érkezett, végül a pót- vagy utó-ajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Kir. orsz. fegyintézeti igazgatóság

Nagy-Enyeden 1901. évi szeptember hó 26-án.

Uray,
igazgató.

3613 1-1

393—1901.
végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszabéni kir. törvényszék 1901. évi 1687. sz. végzése következtében Roth Keresztély ügyvéd által képviselt Widriglin Nicolae javára Juon Orocapiu és t. ellen 800 kor. s jár. erejéig 1901. évi június hó 15-en fogatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 1280 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 1 sertés, 4 drb szarvasmarha, 1 eszélőgép rostával és 40 drb juh nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbíró 1901. évi V. 79. 2. számú végzése folytán 800 korona tökéletesítés, ennek 1899. évi november hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 95 kor. 72 fillérből bíróilag már megállapított költségek erejéig Sz.-Preszákán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközre 1901. évi október hó 16-ik napjának délutáni 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel híratnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett a legelőbbet ígérőnek beesáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán, 1901. évi szeptember hó 21. napján.

Eichner Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

3614 1-1

A ki könyv, papír, író és rajzeszközöket akar gyermekei számára **olcsón bevásárolni**, az forduljon teljes bizalommal **FÖLDES EDE** könyvkereskedőhöz Nagy-Enyeden, (Bethlen-kollégium mellett) a volt Wokál János-fele üzlethelyiségben. Egyszermind felhívom a **tanító urak** figyelmét arra, hogy a szükséges **tankönyveket, iskolai nyomtatványokat, munka-naplókat** mindig raktáron tartom.

Tisztelettel

Földes Ede
könyvkereskedő.

EURÓPA SZÁLLODA

Első rangu szálloda.
30 szoba
villany-világítással,
1 kor. 60 fill.-től
feljebb.
Kitünő konyha,
tisztá szobák,
mértékelt árak.
HAAS VILMOS
szállodás

3609 GYULAFEHÉRVÁR. 3-6

„FEOLIN“-t.

Kérdezzék csak házirozsát, hogy a „FEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, a hajnak és fogaknak!

A legtisztább, legfinomabb és a legcsinább kezek előkészítője, bőrszínét és alakját nyírja a „Feolin“ használata által. A „Feolin“ 42 legnemesebb és legfinomabb növényből előállított szappant, jótékony töltőanyagot, hogy az arc fedni és táncolni, leírhatatlanul (mészes) és arc-porszemek (wimmerli) stb. a „Feolin“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Feolin“ legjobb hajszűrő - hajápoló és hajszelvényező, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóvja. A „Feolin“ egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztítószer. A ki a „Feolin“-t átadón szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kételezzük magunkat a pénz visszafizetésére, ha a „Feolin“ használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2.50 kor., 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab után portó 20 fillér, 3 darabon 30 fillér, 6 fillér, 12 darabon 60 fillérrel. Megrendelhető FEITH W. úr akán Bécs, VII., Mariahilferstr. 38.

Van szerencsem a n. é. közönség tudomására hozni, hogy helyben, a Magyar-utca 43. számú házban

nagy kosáráru-raktárt

létesítettem, hol az összes gyáramból kikerülő mindennemű kosáráru a t. vevőközönség rendelkezésére állanak; ugyanazon árak mellett, mint azok eddig egyenest a fejtintézetben lévő gyáramnál voltak beszerezhetők.

Kivanatra nagy illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm.

Rendkívüli, az árjegyzékben elő nem forduló tárgyakról — mint pl. a szakmámba vágó **díszműtárgyak**, a gazdaság körül használatos **kosarak, szekérek** stb. — költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálok.

Kiváló tisztelettel
KRÁLIK VILMOS
3610 3-20 kosáráru-gyáros.

Nagy választék saját készítményű gyermek-kocsikban.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

3670 1-52

Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill., levelezőlapok 10 filléres bélyeggel elutva küldendők. — Magyar levelezés.

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a nagyenyedi áll. elemi és polgári iskolába járó leánygyermek szüleit, hogy **Fötér 38.** szám alatt a leányiskolai épületben

Olcsó beszerzési levelezőlapokban.

könyv- és papír-üzletet

nyitottam, hol mindenféle iskolai könyvek, iskolatáskák, író- és rajzeszközök olcsón szerezhetők be.

Szíves pártfogásukat kérem.
Knobloch Erzsébet,
könyv- és papírkereskedő.

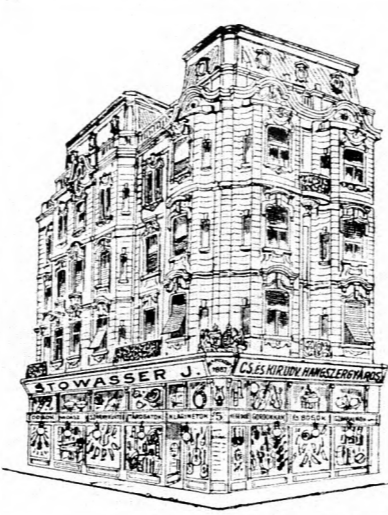
Dus választék kegyes-levélezőlapokban.

Nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5% ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

TÁROGATÓ
(Rákóczi tárogatója).

A t. közönség egyik legkedveltebb fuvó hangszere. Kellemes és lágy, melabús hangja a fűlre kellemesen hat. Tanároktól, zenekapacitásoktól számos elismerés. **Ára 30 frttól 70 frtig.** Stowasser-féle tárogató-iskola zongorakísérettel ingyen.

Hegedűk vonóval 3 frttól 15 frtig	Fuvolák 2 frttól 100 frtig
Mesterhegedűk vonóval 15 frttól 300 frtig	Szárnykürtök 14 frttól 20 frtig
Gardonkák vonóval 10 frttól 150 frtig	Czimbalmok 35 frttól 300 frtig
Nagybőgők vonóval 30 frttól 100 frtig	

Elpusztíthatatlan kitünő erős hangú **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig.

STOWASSER JÁNOS cs. és kir. udvari hangszergyár
Budapest, II. Lánchíd-u. 5. saját házában (a keresk. miniszterium mellett).
Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

A párisi világkiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Zamatos Cuba-kávé fél kiló 70 krtól kezdve kapható!

Tisztelettel tudatom, hogy 32 éves üzletemet

fötéri saját házámba költöztettem át,

a megyei hiddal átellenben, — hol is szép tiszta, kényelmes, világos és kellő nagy helyiségben vannak, nagy részben újonnan érkezett cikkek mindenkívánalomnak megfelelőleg berendezve és így a gyors kiszolgálás biztosítva van. Mivel pedig a nagy házbért nem kell az árakra számítanom, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az összes árukat jutányosabban árusíthatom el. Tisztelt vevőimet — kiknek 32 éves szíves pártfogásukat a legalázatosabban megköszönöm — kérem ezen jóságos támogatásukkal új üzletemet is megajándékozni.

Az új üzlet május hó 6-án nyílt meg.

Egyben bátorkodom tudatni, hogy mindenkinek, ki üzletemet becses látogatásával megtisztelni sziveskedik, vásárlásához kellemes ajándékot fogok mellékelni.

Szíves köszönetemet ismételve, becses látogatásukat kérve, maradok teljes tisztelettel:

BISZTRITSÁNY LAJOS.

3312 40-52

Aussigi legerősebb rézgálicz és permetező-gépek, beocsini román- és portland-cement leszállított áron szintén kaphatók.

Egy Wertheim pénzes-szekerény íróasztallal olcsó áron eladó.

Bármily cikkekre megrendelést elfogadok és gyorsan megszerzek.

Nickel- és alpaca-kanalakat leszállított áron ajánlok.

BALLA BÉLA

főváros mintájára berendezett friss hus és finom hentes-áru különlegességek üzletét ajánlja.

Hol található naponta frissen vágott legjobb minőségű marha-, borjú-, sertés- és juh-hus, ugyszintén finoman páczolt sonka, nyelv és mindennemű **husfélék**; fehér sózott füstölt és paprikázott szalonnák, házi olvasztású sertés-zsír. Többféle finom kolbász-áru, szalvaládé és tormás-virslí.

A t. fogyasztó közönség szíves figyelmébe kívánom ajánlani, hogy üzletemet újalakításom hentes-műhelyem is újabb találmányu gépekkel látam el, hol kiváló szakismeretű egyének által készülnek finom hentes-áruim, melyek felülmúlhatlanul jobbák, mint az idegen helyekről ide hozott és másod vagy harmad kézből megszerezhető hentes-áruk.

Előnyösen ismert jó hírnevű üzletemben személyes vezetésem alatt történik ügykiszolgálát, mint minden ami nagybecsű vevőim teljes megnyugtatására szolgál, hogy minden irányban figyelemmel és pontossággal lesznek kiszolgálva.

Szalonna és zsír nagybani vételénél igen előnyös árkedvezmény nyújtatik.

Szíves pártfogásukat kérve, nagybecsű vevőköröm figyelmébe ajánlva magam

kiváló tisztelettel
BALLA BÉLA.
Nagy-Enyed.

3590 7-*

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szög 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címét a német helyszerezőnek a következő címre: **Stellen-Boten Braunschweig.**